ΤΡΙΑ ΣΠΑΝΙΑ ΑΥΤΟΓΡΑΦΑ

ΟΙ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΑΙ, Ο ΔΗΜ. ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ, Ο ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ

Τὸ «Μπουκέτο» εἶχε δημοσιεύσει ἄλλοτε τσιγκογραφημένας τὰς ὑπογραφὰς διαφόρων ἱστορικῶν προσώπων. Σήμερον δημοσιεύομεν πάλιν τρία σπάνια αὐτόγραφα τοῦ Κοραῆ, τοῦ Ὑψηλάντη, τῶν ἀδελφῶν Κουντουριώτη. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται προέρχονται ἀπὸ τὸ ἀρχεῖον τῆς οἰκογενείας Σκυλίτση, εἶχον δὲ σταλεῖ κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἑλλην. Ἐπαναστάσεως πρὸς τὸν Πέτρον Σκυλίτσην Ὀμηρίδην, τοῦ ὁποίου ὁ θετὸς υἱὸς καὶ ἀνεψιὸς κ. Δημοσθένης Σκυλίτσης Ὀμηρίδης, πρώην δήμαρχος Πειραιῶς καὶ ὑποψήφιος κατὰ τὰς νῦν ἐκλογάς, εἶχε τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς τὰ παραχωρήσῃ.

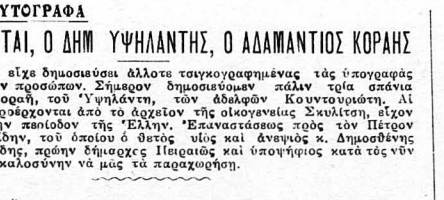

Τιμιώτατε Κύριε Πέτρε Σκυλίτση Ὀμηρίδη,
Τῇ 11η Σεπτεμβρίου 1821 Ὕδρᾳ

Ἐλαβον τὸ τίμιόν σου ὁμοῦ καὶ τὸ περικλείομενον καὶ σὲ εὐχαριστοῦμεν. Ἰδοὺ ἐξαποστέλλομεν ἐπίτηδες ἀνθρωπόν μας πρὸς τὸν κύριον Πέτρον Λάμην καὶ παρακαλοῦμέν σε νὰ τὸν παρασταθῆς (παρουσιάσῃς) πρὸς αὐτόν καὶ μᾶς ὑποχρεοῖς ὑγίαινε.

Οἱ εἰλικρινεῖς φίλοι σου οἱ Αὐτάδελφοι
Λάζαρος Κουντουριώτης
Γεώργιος Κουντουριώτης

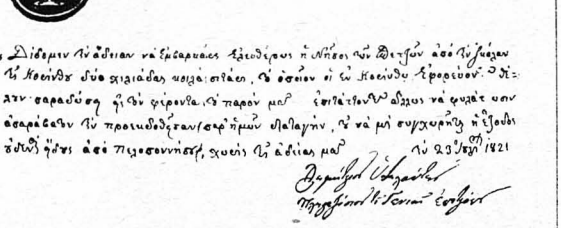

Δίδομεν τὴν ἄδειαν νὰ ἐμβαρκάρῃ ἐλευθέρως ἡ Νῆσος τῶν Σπετσῶν ἀπὸ τὴν σκάλαν τῆς Κορίνθου δύο χιλιάδας κοιλὰ σιτάρι, τὸ ὁποῖον οἱ ἐν Κορίνθῳ Ἐφορεύοντες θέλουν παραδώσει εἰς τὸν φέροντα τὸ παρόν μας ἐπτάττοντες ἄλλως νὰ φυλάττωσιν ἀπαράβατον τὴν προεκδοθεῖσαν παρ' ἡμῶν διαταγήν, τοῦ νὰ μὴ συγχωρῆται ἡ ἔξοδος οὐδενὸς εἴδους ἀπὸ Πελοποννήσου, χωρὶς τῆς ἀδείας μας.

Τῇ 23η Ἰουλίου 1821
Δημήτριος Ὑψηλάντης
Πληρεξούσιος τοῦ γενικοῦ ἐπιτρόπου

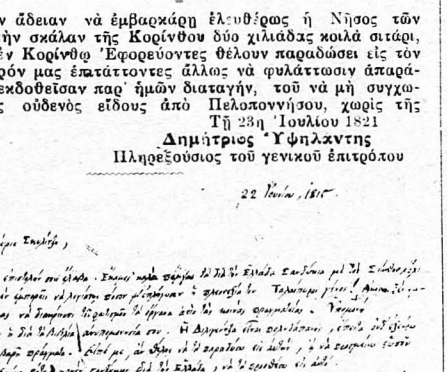

22 Ἰουνίου 1815

Τιμιώτατε κύριε Σκυλίτζη,
Τὴν 18 Μαΐου ἐπιστολήν σου ἔλαβα. Ἔκαμες καλὰ πέμψας τὰ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

ΡΥΧΑΡΔΟΣ ΒΑΓΝΕΡ ΚΑΙ ΜΑΤΘΙΛΔΗ ΒΕΖΕΝΔΟΝΚ

Ἀπὸ τὸ Ἡμερολόγιόν του.

12 Ὀκτωβρίου 1858

Ἂς ἀφήσουμε τὴ μοῖρα μας νὰ μᾶς ἀποζημιώσῃ γιὰ ὅσα μέχρι σήμερα ὑποφέραμε. Χωρὶς λύπες, πίκρες καὶ πόνους δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ γίνῃ μιὰ ἀγάπη τόσο δυνατὴ καὶ εἰλικρινὴς σᾶν τὴ δική μας. Μ' ὅσα ὅμως τραβήξαμε, ριζώθηκε μέσα στὴ καρδιά μας μιὰ ἀγάπη ἀθάνατη κι' ἀληθινὴ ποὺ ποτὲ δὲν θὰ ξεριζωθῇ. Προσπάθησε ν' ἀναθρέψῃς καλὰ τὰ παιδιὰ σου· στὸ εὔχομαι αὐτὸ μ' ὅλη μου τὴν καρδιὰ καὶ τότε ἡ καρδιά μου θἄνε πολὺ πειὸ χαρούμενη. Θὰ ξαναδωθοῦμε πολὺ γρήγορα: Μοῦ φαίνεται σᾶν ὄνειρο, ὅταν σκέπτομαι πὼς γνωρίσαμε οἱ δυό μας μαζὶ τὶς ἴδιες λύπες καὶ χαρὲς στὸν ψεύτικο αὐτὸν κόσμο. Θυμάμαι τὶς μέρες ποὺ ἤμουνα ἄρρωστος κ' ἐρχόσουνα κοντὰ στὸ κρεββάτι μου καὶ μὲ παρηγοροῦσες μὲ τὰ γλυκά σου λογάκια καὶ φιλιά σου, ποὺ ποτέ μου δὲν θὰ ξεχάσω. Ναί, παιδάκι μου! Αὐτό μου τὸ ἡμερολόγιο θὰ σοῦ πῇ τὶς λύπες μου, τὶς χαρές μου καὶ παντοῦ τὴν παντοτεινή μου σὲ σένα ἀγάπη μου.

Συγχώρεσέ με ἂν σ' ἔκαμα καμμιὰ φορά, χωρὶς νὰ τὸ θέλω νὰ πονέσῃς!

— Ξαναρχίζω τὴ δουλειά μου γιὰ τὸν «Tristan». Στὴ μεγάλη μου μοναξιὰ ποὺ ζῶ τώρα, νοιώθω μιὰ ἀνακούφισι καὶ τὶς δυνάμεις μου νὰ ξανάρχωνται. Καὶ τὶς νύχτες κοιμοῦμαι ἕναν ὕπνο βαθὺ καὶ ἥσυχο, ποὺ ποτὲ στὴ ζωή μου δὲν ἔνοιωσα, κι' ἂν μποροῦσα θὰ τὸν χάριζα σ' ὅλους. Καὶ θὰ κοιμοῦμαι τόσο ἥσυχα καὶ καλὰ ὡς ὅτου τελειώσω τὸ ἔργον μου καὶ τότε, εἶμαι περίεργος πὼς θὰ φανῇ στὸν κόσμο. Ὁ Ἀρχιδοὺξ τοῦ Baden μοῦ ὑποσχέθηκε νὰ μὲ βοηθήσῃ, τὴ βοήθεια του ὅμως, ἴσως τὴ ζητήσω ὅταν ἐκδόσω τὸν «Tristan» μου. Καὶ τότε θὰ πάω στὴ Γερμανία γιὰ νὰ παρακολουθήσω τὴ παράστασι ἑνὸς καινούργιου ἔργου του, πρὸς τιμήν του. Μέχρις ὅτου ὅμως τελειώσει ὁ «Tristan», θὰ μείνω ἐδῶ καὶ θὰ ζῶ στὸν κόσμο τῶν ὀνείρων. Θὰ σοῦ γράφω δὲ τακτικὰ νέα μου.

Ἡ μόνη μου χαρὰ εἶνε νὰ μαθαίνω πὼς εἶσαι καλά. Καὶ καμμιὰ παρεξήγησι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ μεταξύ μας, γιατὶ ἡ ἀγάπη μας εἶνε τόσο ἄσπιλη καὶ ἀληθινὴ ποὺ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὴ βλάψῃ. Ὑγίαινε, οὐρανέ μου, καρδοῦλα μου, πολυαγαπημένη μου γυναικοῦλα. Ἔσο εὐλογημένη μὲ τὴν πιὸ βαθειὰ εὐλάβεια τῆς ψυχῆς μου.

Ἐδῶ τελειώνει τὸ πρῶτο μέρος τοῦ ἡμερολογίου του καὶ ἐστάλη μέσον τῆς κ. Willes στὴ Mathilde Wesendonk.

***

8 Δεκέμβρη 1858

Ἀπὸ χθὲς ἀσχολοῦμαι μὲ τὸν «Tristan».

Εἶμαι ἀκόμα στὴ δευτέρα πρᾶξι. Τί ὤμορφη ὅμως μουσικὴ ποῦ θὰ γίνῃ. Θὰ μποροῦσα σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ νὰ ἐργάζομαι γι' αὐτὴ τὴ μουσική. Ὦ θἆναι βαθειὰ κι' ὤμορφη καὶ θὰ τὴ νοιώθῃ ὁ καθένας. Ποτέ μου δὲν ἔγραψα τέτοια μουσική, αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως ἀφοσιώθηκα μ' ὅλο μου τὸ μυαλὸ καὶ τὴν καρδιά. Δὲν μὲ μέλλει πειὰ πότε θὰ τελειώσῃ. Αἰώνια σ' αὐτὴν ζῶ καὶ μὲ τὸν ἑαυτό μου!

***

1 Γεννάρη 1859

Ὄχι, ποτὲ νὰ μὴ μετανοιώσῃς γιὰ τὶς τόσες θωτεῖες σου ποῦ στολίσανε τὴ ζωή μου. Ἡ θωπεῖες σου εἶνε πιὸ τρυφερὲς ἀπ' τὰ ποιὸ ὄμορφα λουλούδια, γιατὶ αὐτὲς ἀνθίζουνε στὸν κῆπο τῆς εἰλικρινῆς κι' ἀθώας ἀγάπης σου. Ὅτι ὀνειρεύμουνα ὡς ποιητὴς πραγματοποιήθηκε καὶ κοντά σου ἔνοιωσα τὴ τρομερὴ καὶ ἡδονικὴ τῆς ἀγάπης.

Μετάφρ. **Ν. Κρέλλη**

διὰ τὴν Ἑλλάδα σανδύκια (σεντούκια) μὲ τὸν Σκύθην, ὄχι Ἕλληνα Ψαριανόν. Δὲν μπορεῖς νὰ λογιάσῃς πόσον μ' ἐπλήγωσεν ἡ πλεονεξία του. Ταλαίπορον γένος! Ἀκόμη δὲν ἐμποροῦν οἱ νιώκληροί μας νὰ διακρίνωσι τοῦ φωτισμοῦ τὰ ὄργανα ἀπὸ τὰς κοινὰς πραγματείας. Ὑπομονή.

Μὲ λυπεῖ πολὺ ἡ διὰ τὰ βιβλία ἀνυπομονησία σου. Ἡ Διλιγέντζα (Γαχυδρομικὴ ἅμαξα) εἶναι πολυδάπανος, ἔπειτα οὐδ' ἐξεύρω ἂν δέχεται τοιαῦτα ὀλιγοβαρῆ πράγματα. Εἰπέ με, ἂν θέλῃς νὰ τὰ παραδώσω εἰς αὐτήν, ἢ νὰ προσμένω ἐωσοῦ νὰ στείλω (ἀλλὰ δὲν ἐξεύρω πότε) κανὲν σανδύκιον διὰ τὴν Ἑλλάδα, νὰ τὰ προσθέσω εἰς αὐτό. Διὰ τὰς περιστάσεις ἀναγκάζομαι νὰ κλείσω δύο ἐπιστολὰς εἰς τὴν παροῦσαν. Τὴν μίαν παρακαλῶ νὰ πέμψῃς πρὸς τὸν Βάμβαν εἰς Λιβόρνον μὲ σύστασιν πρὸς τὸν Ρυδοκανάκην, νὰ τὴν πέμψωσι εἰς Χίον, ἐὰν ὁ Βάμβας ἐκίνησε ἀπὸ Λιβόρνον.

Ἡ ἄλλη εἶναι διὰ τὸν φίλον Ρώταν, πρὸς τὸν ὁποῖον γράφω μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅτι ὁ λαμβάνων, καὶ ὄχι ὁ πέμπων, δῶρα πρέπει νὰ πληρώνῃ καὶ τῶν δώρων τὸ ἀγώγιον. Εἰπέ μα, νὰ ζήσῃς! Ἂν εὕρῃς τὸν τρόπον νὰ τὰς στείλῃς καὶ τὰς δύο ἀσφαλῶς. Ὑγίαινε εὐδαιμονῶν!

Εἰς τὰς προσταγάς της ὁ
Κοραῆς